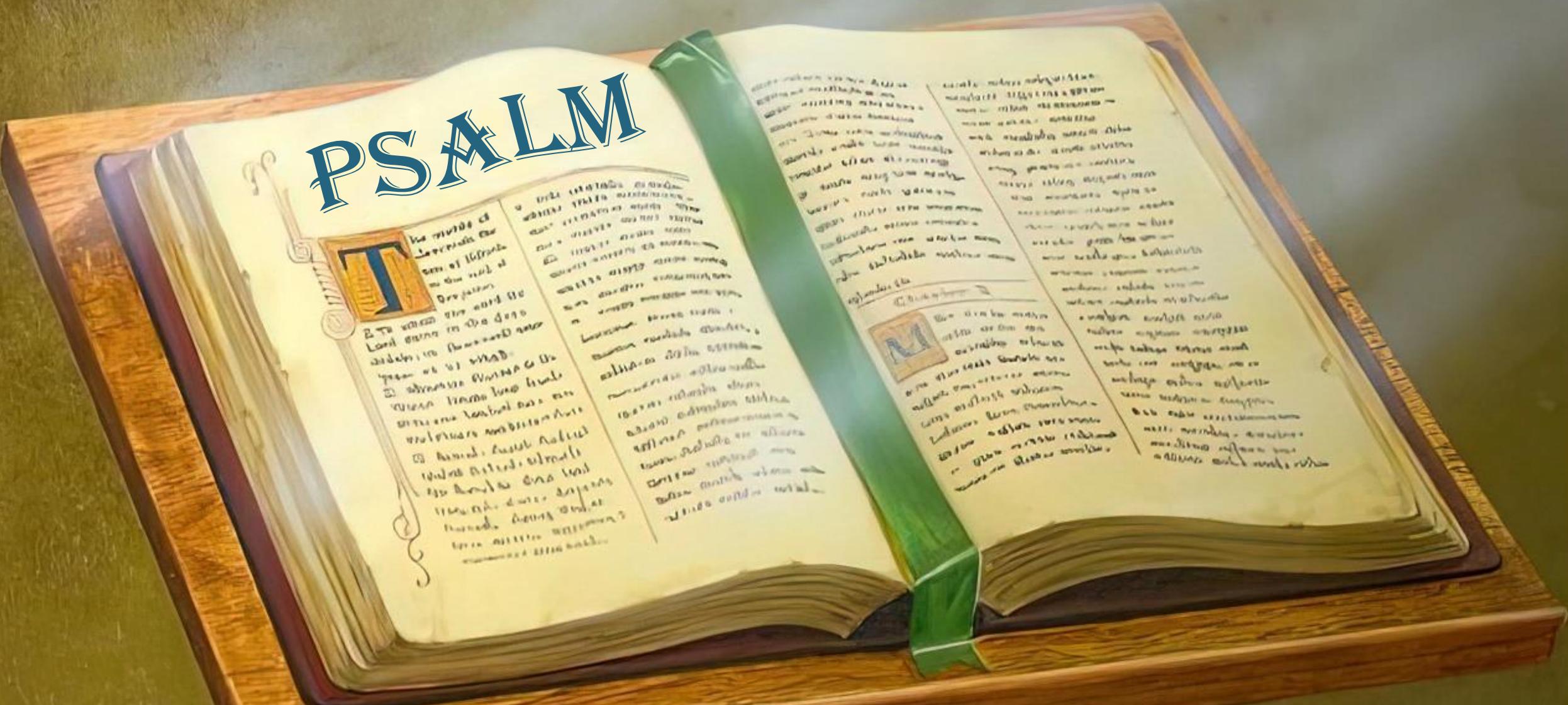


# HEKIMA KATIKA VITABU VYA HEKIMA



Lessoni ya 8 kwa ajili ya Februari 25, 2024

# HEKIMA KATIKA MITHALI NA KAZI

Hekima ni maarifa yanayotuwezesha kufanya maamuzi sahihi.

Katika Biblia, hekima huanza na kumcha Bwana kwa heshima, na yeye ndiye anayetufanya tutembee kwa ufahamu (Mithali 9:10).

Mithali sura ya 1-9 inaelezea thamani ya hekima. Kuanzia sura ya 10 tuna mithali zaidi ya 600 na ushauri wa vitendo wa kujifunza na kutumia hekima.

Tutapata nini kwa hekima, kulingana na Mithali 8:12-14?

Tutachukia uovu

Tutachukia kiburi

Tutachukia kiburi

Tutachukia njia mbaya

Tutachukia kinywa kiovu

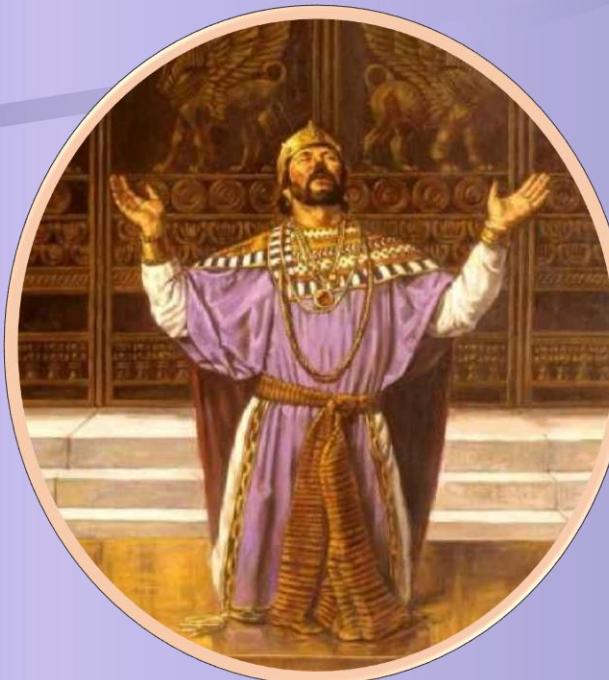
Tutapokea usafi wa akili

Tutapokea ushauri mzuri

Tutapokea hukumu nzuri

Tutapokea akili

Tutapokea nguvu



"Hekima yatoka wapi basi?

Uelewa unakaa wapi?

Imefichwa machoni pa kila kitu kilicho hai..[...]

"Kumcha Bwana, ndiyo hekima,

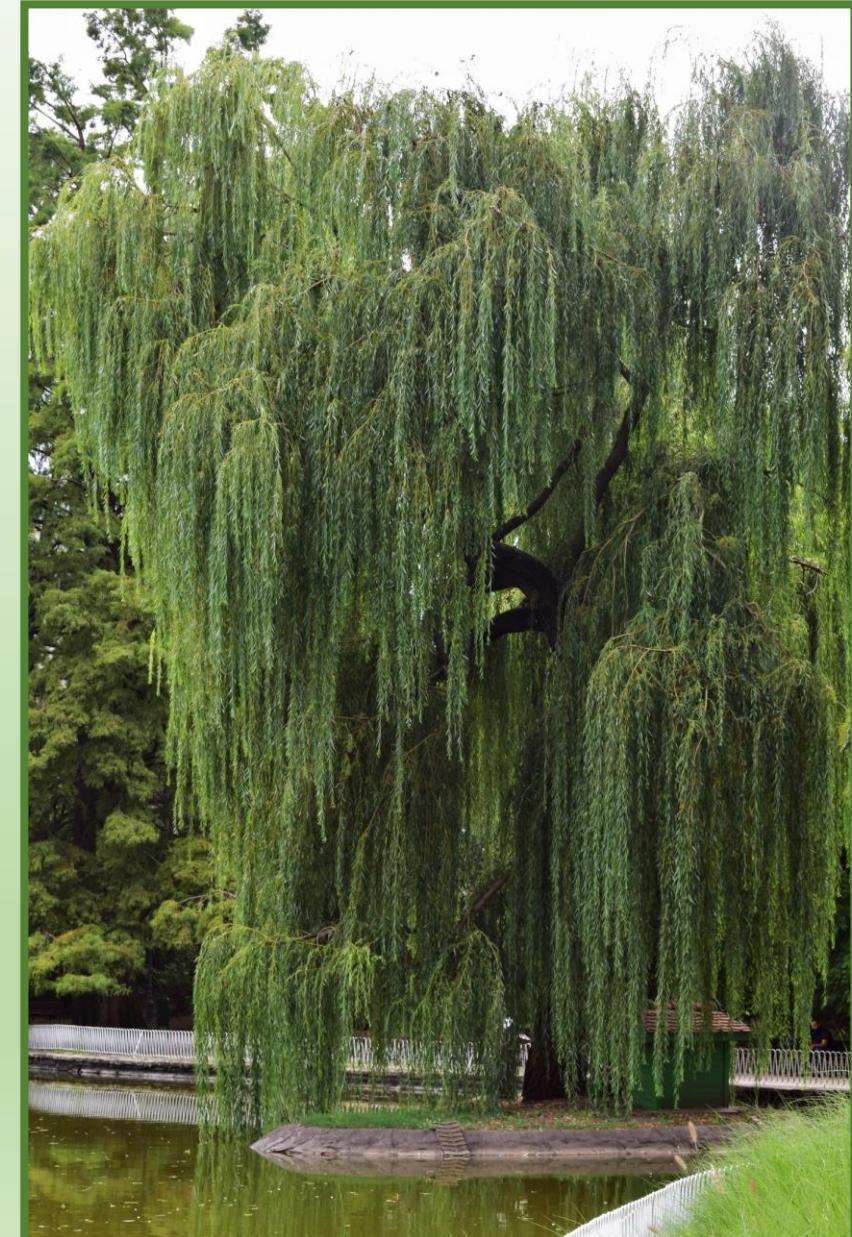
na kujiепуша na uovu ni ufahamu." (Ayubu 28:20-21, 28)

# HEKIMA KATIKA USHUHUDA

## Zaburi 1

Zaburi hii inaonyesha njia mbili za maisha: maisha ya haki (Zab. 1:2-3) na maisha ya uovu (Zab. 1:4-5). Wimbo unaanza na maelezo ya jinsi wenyewe haki wanavyoenda kinyume na wasio haki (Zab. 1: 1). Kama matokeo ya maamuzi yao, waovu hupokea hatima tofauti sana na ile ya wenyewe haki (Zab. 1:6).

“Heri yeye asiyetembea pamoja na waovu au kusimama katika njia ambayo wenyewe dhambi huchukua au kukaa pamoja na wadhihaki, bali anayefurahia sheria ya Bwana, na anayeitafakari sheria yake mchana na usiku. Mtu huyo ni kama mti uliopandwa kando ya vijito vya maji, ambao hutoa matunda yake kwa wakati na ambao jani lake halinyauki - chochote wanachofanya kinafanikiwa. Sivyo walivyo waovu! Wao ni kama makapi ambayo upepo unavuma. Kwa hiyo waovu hawatasimama katika hukumu, wala wenyewe dhambi katika kusanyiko la wenyewe haki. Kwa maana Bwana huangalia njia ya wenyewe haki, lakini njia ya waovu huongoza kwenye uharibifu.”



## Zaburi 19

Zaburi hii imegawanywa katika sehemu mbili wazi. Sehemu ya kwanza ina ufunuo wa Mungu katika Uumbaji (Zab. 19:1-6), na sehemu ya pili ina ufunuo wake katika Sheria (Zab. 19:7-14). Mada hizi mbili ni muhimu sana ili kuelewa na kufikia hekima ya kibiblia. Mada zote mbili ni msukumo kwa muumini ambaye anatamani kuwa "mnyofu" na "safi kutokana na uasi mkubwa" (Zab. 19:13).



Mbingu zinatangaza utukufu wa Mungu; mbingu zinatangaza kazi ya mikono yake.

Siku baada ya siku zamimina hotuba zake; usiku baada ya usiku zaonyesha ujuzi.

Hawana maneno, hawatumii maneno; sauti haisikiki kutoka kwao.

Lakini sauti yao imeenea duniani kote, na maneno yao hata miisho ya dunia.

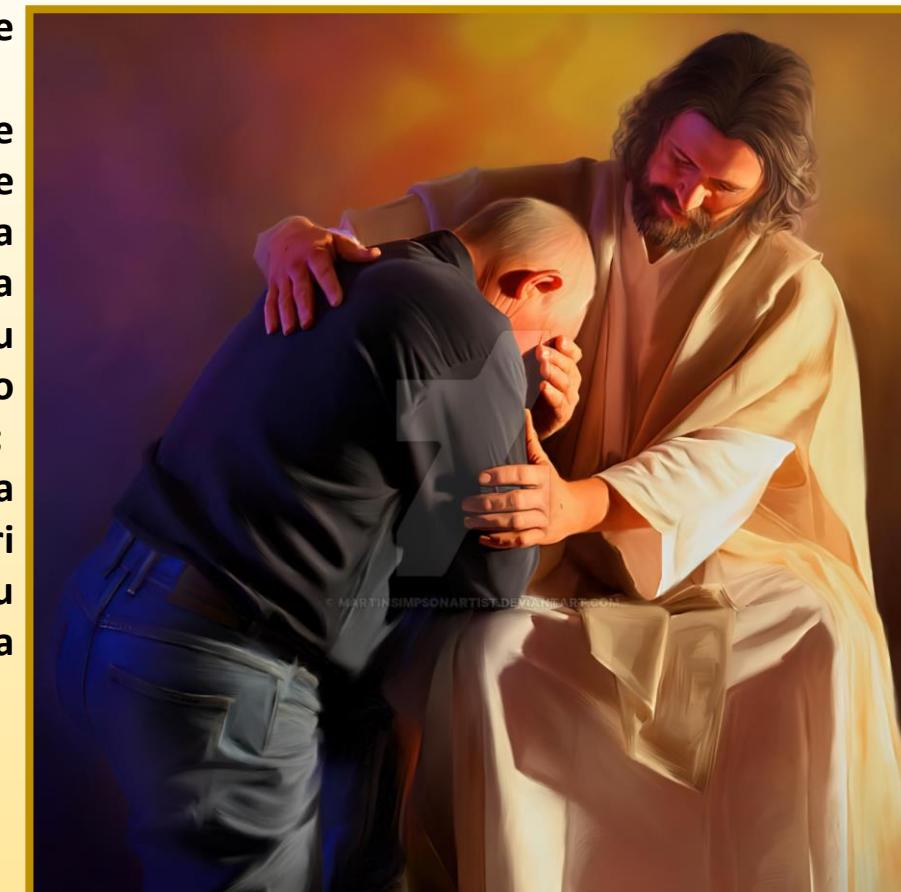
Mbinguni Mungu amelipigia jua hema. Ni kama bwana arusi akitoka chumbani mwake, kama bingwa akishangilia kukimbia mwendo wake. Huinuka upande mmoja wa mbingu na kuzunguka upande mwengine; hakuna kitu kinachopungukiwa na joto lake. Sheria ya Bwana ni kamilifu, huiburudisha roho. Amri za Bwana ni za kuaminika, zikifanya wepesi kuwa na hekima. Maagizo ya Bwana ni sawa, hutoa furaha kwa moyo. Amri za Bwana zinang 'aa, zinaangazia macho. Kumcha Bwana ni safi, ni wa milele. Amri za Bwana ni thabiti, na zote ni za haki. Ni ya thamani kuliko dhahabu, Kuliko dhahabu nyingi safi; Ni tamu kuliko asali, Kuliko asali kutoka kwenye mshipa wa asali. Kwa hayo mtumishi wako anaonywa; katika kuyashika kuna thawabu kubwa. Lakini ni nani awezaye kutambua makosa yao wenyewe? Nisamehe makosa yangu yaliyofichwa. Mlinde mtumishi wako na dhambi za makusudi; wasinitawale. Hapo nitakuwa sina lawama, sina hatia ya kosa kubwa. Maneno haya ya kinywa changu na tafakari hii ya moyo wangu yapendeze machoni pako, Bwana, Mwamba wangu na Mkombozi wangu."

## Zaburi 32

Wimbo huu unatoa tofauti kati ya waliotubu na waovu (Zab. 32:10, 11). Pia inachukua sauti ya hekima ya mafundisho na mafundisho (Zab. 32:8, 9), kawaida kwa fasihi ya hekima (Mit. 4:1-15; 6:20-23; 7:1-5).

"Heri ye ye ambaye dhambi zake zimesamehewa, ambao dhambi zao zimefunkwa. Heri yule ambaye BWANA hahesabu dhambi yake dhidi yao na ambaye roho yake haina udanganyifu. Niliponyamaza, mifupa yangu iliharibika kwa kuugua kwangu mchana kutwa. Kwa maana mkono wako ulikuwa mzito juu yangu mchana na usiku; nguvu zangu zilikatika kama wakati wa joto la majira ya joto. Kisha nikakiri dhambi yangu kwako na sikuficha uovu wangu. Nikasema, "Nitaungama makosa yangu kwa BWANA."

Nawe ulisamehe hatia ya dhambi yangu.



Kwa hivyo, wacha waaminifu wote wakuombee wakati unaweza kupatikana; hakika kuongezeka kwa maji yenye nguvu hakutawafikia. Wewe ni mahali pangu pa kujificha; utanilinda kutokana na shida na kunizunguka kwa nyimbo za ukombozi. Nitakufundisha na kukufundisha njia utakayoiendea; Nitakushauri jicho langu la upendo likikutazama. Usiwe kama farasi au nyumbu, ambao hawana uelewa lakini lazima wadhibitiwe kwa kipande na shingo la sivyo hawatakuja kwako.

10 Maafa ya mtu mwovu ni mengi, Bali fadhili za BWANA zinamzunguka ye ye amtumainiye. Furahini katika BWANA, na kushangilia, enyi wenye haki; Imeni, enyi nyote mlio wanyofu wa moyo."



## Zaburi 34:

Sehemu za Zaburi 34 zinatoa ushauri wa vitendo ambao unaonyesha fasihi ya hekima, kama inavyoonekana katika wito mwororo wa baba kwa mwanawe kutamani maisha marefu, kufuatilia kumcha Bwana, na kukimbia dhambi (Zab. 34:11). 14. Baada ya kutoa ushauri huu, mtunga-zaburi anaelezea hatima ya waumini (Zab. 34:15, 16, 21). Bila shaka, uamuzi bora zaidi tunaoweza kufanya maishani ni kutembea njia ya hekima.

"Nitamhimidi Bwana wakati wote; Sifa zake zitakuwa kinywani mwangu daima. Nafsi yangu itajisifu kwa Bwana; wanyenyekevu wasikia na kushangilia. "Ee, mtukuze Bwana pamoja nami, na tuinue jina lake pamoja." Nilimtafuta BWANA, naye akanisikia, akaniokoa na hofu zangu zote. "Walimtzama, wakaangazwa; na nyuso zao hazikuaibika." Maskini huyu alilia, na Bwana akamsikia, Akamwokoa katika shida zake zote. "Malaika wa BWANA hufanya kambi karibu nao wote wamchao, na kuwaokoa. Onjeni, mwone ya kuwa BWANA ni mwema; Heri mtu amtumainiye. Mcheni BWANA, enyi watakatifu wake; Kwa maana hawana haja wamchao. Wana-simba wanakosa, na wana njaa; Bali wamtafutao BWANA hawatakosa kitu chema. Njoni, wanangu, nisikilizeni; Nitawafundisha kumcha Bwana. Ni mtu gani anayetamani uzima, na anayependa siku nyingi, ili apate kuona mema? Zvia ulimi wako usinene mabaya, na midomo yako isinene hila. Jiepushe na uovu, ukatende mema; tafuta amani, uifuate. Macho ya BWANA huwaelekea wenye haki, Na masikio yake husikiliza kilio chao. Uso wa BWANA u juu yao watendao maovu, ili kukomesha ukumbusho wao duniani. Wenye haki hulia, na BWANA husikia, na kuwaokoa katika taabu zao zote. BWANA yu karibu nao waliovunjika moyo; Naye huwaokoa walio na roho iliyopondeka. Mateso ya mwenye haki ni mengi; Bali Bwana humwokoa katika hayo yote. Hulinda mifupa yake yote; Hakuna hata moja iliyovunjika. Uovu utawaua waovu; Na wale wanaowachukia wenye haki watakuwa ukiwa. BWANA huikomboa nafsi ya watumishi wake; Wala hakuna hata mmoja wao wamtumainiye atakayekuwa ukiwa."

"Usijisumbue kwa sababu ya watenda maovu, wala usiwaonee wivu watendao maovu. Kwa maana hivi karibuni watakatwa kama nyasi, na kukauka kama mimea ya kijamii. Mtumaini BWANA, ukatende mema; hivyo utakaa katika nchi, na hakika uthalishwa. Jifurahishe pia katika BWANA; Naye atakupa haja za moyo wako. Shauri nchi "Mkabidhi Bwana njia yako; mtegemee yeze pia; naye ataitimiza. Naye italeta thrighthess kama mwanga, na hukumu yako kama mchana. Pumzika katika BWANA, na ukamngojee kwa subira; usijisumbue kwa ajili ya yeze astawiye katika njia yake, kwa ajili ya mtu aletaye hila mbaya.

## Zaburi 37

Jiepushe na hasira, na uache ghadhabu; usijighadhibishe kwa hekima yoyote kufanya maovu. Kwa maana watendao maovu watakatiliwa mbali; Bali wamngojeao BWANA watairithi nchi. —Kwa maana bado kitambo kidogo, na mtu mbaya hatakuwako; naam, utaliangalia sana eneo lake, wala halitakuwa.

**Zaburi hii inajibu swalii kubwa:  
Kwa nini waovu wanafanikiwa?  
Leo, tunajiuliza swalii hilohilo.  
Jibu analotoa sio la kifalsafa  
katika uchambuzi wake; badala  
yake, ni ushauri unaotegemea  
imani kwa maisha ya haki.  
Tafakari kwa uangalifu hekima  
isiyopitwa na wakati ya wimbo  
huu!**

Bali wapole watairithi nchi, Watajifurahisha kwa wingi wa amani.' Mwovu alipanga njama dhidi ya mwenye haki, na kumsaga kwa meno yake. BWANA atamcheka; kwa maana aona ya kuwa siku yake yaja. Waovu wameufuta upanga, na kuukunja upinde wao, ili kuwaangusha maskini na wahitaji, na kuwaua wale walio na mazungumzo ya unyofu. Upanga wao utaingia miyoni mwao wenye, na pinde zao zitavunjika. Kidogo alicho nacho mtu mwenye haki ni bora kuliko utajiri wa waovu wengi. Kwa maana mikono ya waovu itavunjika; Bali BWANA huwasaidia wenye haki. BWANA anajua siku za wanyofu; Na urithi wao utakuwa wa milele. Hawataaibika wakati wa maafa; Na katika siku za njaa watashiba. Bali waovu wataangamia, na adui za BWANA watakuwa kama wana-kondoo wanono; watateketeza; katika moshi watateketeza. Waovu hukopa, wala hawalipi tena; Bali mwenye haki huonyesha rehema, na hutoa. Kwa maana walibarikiwa naye watairithi nchi; na walialaaniwa naye watakatiliwa mbali. Hatua za mtu mwema zimeamriwa na BWANA; Naye hupendezwa na njia yake. Ijapokuwa ataanguka, hatatupwa chini kabisa; kwa kuwa BWANA ANAMTEGEMEZA kwa mkono wake. Nimekuwa kijana, na sasa nimekuwa mzee; lakini sijaona mwenye haki ameachwa, wala uzao wake ukiomba chakula. Yeye ni mwenye huruma daima, na hukopesha; na uzao wake umebarikiwa. Jiepushe na uovu, ukatende mema, ukae milele. Kwa maana BWANA anapenda hukumu, wala hawaachi watakatifu wake; wamehifadhiwa milele; lakini uzao wa waovu utakatiliwa mbali. Wenye haki watairithi nchi, nao watacaa humo milele. Kinywa cha mwenye haki hunena hekima, Na ulimi wake hunena hukumu. Sheria ya Mungu wake i moyoni mwake; hatua zake hazitateleza. Mtu mwovu humwangalia mwenye haki, na hutafuta kumwua. BWANA hatamwacha mkononi mwake, wala kumhukumu atakapohukumiwa. Umongoje BWANA, ukaishike njia yake, Naye atakutukuzauirithi nchi; Waovu watakapokatiliwa mbali, utaona. Nimeona waovu katika nguvu kubwa, na kueneza mwenye kama mti wa kijani bay. Lakini alipita, na tazama, hayuko tena; nalimtafuta, lakini hakuonekana."

Mtazame mtu mkamilifu, na umtzame mtu mnyofu: kwa maana mwisho wa mtu huyo ni amani. Lakini wakosaji wataangamizwa pamoja; Mwisho wa waovu utakatiliwa mbali. Lakini wokovu wa wenye haki ni wa BWANA; Yeye ni ngome yao wakati wa taabu. Naye BWANA atawasaidia, na kuwaokoa; atawaokoa na waovu, na kuwaokoa, kwa sababu wanamtumaini yeye."



## Zaburi 49

Katika mistari ya ufunguzi, wimbo huu unasema: “Kinywa changu kitasema hekima, mawazo ya moyo wangu. Nitaelekeza sikio langu kwenye mithali, nitatangaza kitendawili changu kwa kinubi” (Zab. 49:3, 4). Kutoka hapo, mwandishi anaendelea kuelezea hatima ya waovu wanaofanikiwa (Zab. 49:5-20).



“Sikilizeni hili, enyi mataifa yote; sikilizeni, enyi wote wakaao duniani: wote, wanyonge na walio juu, matajiri na maskini, pamoja. Kinywa changu kitanena hekima; Na kutafakari kwa moyo wangu kutakuwa na ufahamu. Nitaelekeza sikio langu kwa mfano: Nitafungua usemi wangu wa giza juu ya kinubi. Kwa nini niogope katika siku za uovu, wakati uovu wa visigino vyangu utanizunguka? Wale wanaotumaini utajiri wao, na kujivunia wingi wa utajiri wao; Hakuna hata mmoja wao anayeweza kumkomboa ndugu yake, wala kumpa Mungu fidia kwa ajili yake: (Kwa maana ukombozi wa roho zao ni wa thamani, na unakoma milele:)

Kwamba bado anapaswa kuishi milele, na asione ujisadi. Kwa maana anaona kwamba watu wenye hekima wanakufa, vivyo hivyo mpumbavu na mkatili hupotea, na kuwaachia wengine utajiri wao. Wazo lao la ndani ni, kwamba nyumba zao zitadumu milele, na makao yao kwa vizazi vyote; wanaziita nchi zao kwa majina yao wenyewe. Walakini, mtu mwenye heshima hakai; Yeye ni kama wanyama wanaopotea. Hii ndiyo njia yao ya upumbavu; lakini vizazi vyao vinakubali maneno yao. Selah. Kama kondoo wamelazwa kaburini; kifo kitawalisha; na wanyofu watawatala asubuhi; na uzuri wao utaangamiza kaburini kutoka maskani yao. Lakini Mungu ataikomboa roho yangu kutoka kwa nguvu za kaburi: kwa maana atanipokea. Selah. Usiogope mtu akitajirika, utukufu wa nyumba yake ukizidi; kwa maana akifa hatachukua kitu; utukufu wake hautashuka baada yake. Ingawa alipokuwa hai aliibariki nafsi yake; Na watu watakusifu, Utakapojifanya mema. Ataenda kwa kizazi cha baba zake; Hawataona nuru kamwe. Mtu ambaye ana heshima, na haelewi, ni kama wanyama wanaopotea.”



## Zaburi 73

Watu wa Kiebrania walikuwa wakijaribu kuelewa asili ya uovu katika ulimwengu huu na ukosefu wa haki katika jamii. Alijitahidi kujua ikiwa adhabu ya kimungu imeshindwa au la. Suala hili halikuwa na matatizo mengi kwao kuliko ilivyo kwetu leo.

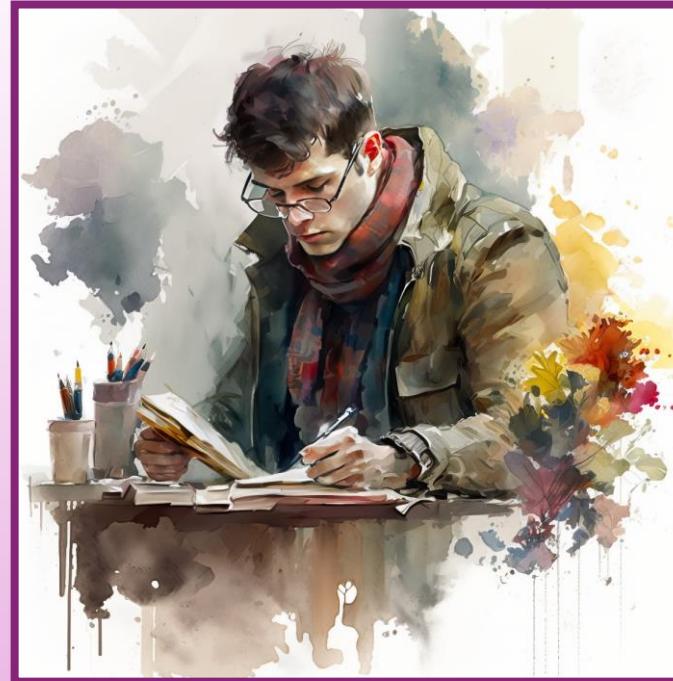


"Hakika Mungu ni mwema kwa Israeli, Kwa hao walio safi wa moyo. Lakini mimi, miguu yangu ilikuwa karibu kupotea; hatua zangu zilikuwa karibu kuteleza. Kwa maana niliwaonea wivu wapumbavu, Nilipoona mafanikio ya waovu. Kwa maana hakuna vifungo katika kifo chao; lakini nguvu zao ni thabiti. Hawana shida kama watu wengine; wala hawasumbuliwi kama watu wengine. Kwa hiyo, kiburi kinawazunguka kama mnyororo; jeuri inawafunika kama vazi. Macho yao yanaonekana kwa unono: wana zaidi ya vile moyo ungependa. Wamepotoka, nao husema mabaya juu ya ukandamizaji; husema kwa sauti ya juu. Wameweka vinywa vyao juu ya mbingu, Na ulimi wao hutembea katika nchi. Kwa hivyo, watu wake wanarudi hapa, na maji ya kikombe kamili yanateketezwa kwao. Na wanasma, Mungu anajuaje? na je, kuna maarifa ya hali ya juu zaidi? Tazama, hawa ndio wasiomcha Mungu, wanaofanikiwa ulimwenguni; wanaongezeka kwa utajiri. Hakika nimeusafisha moyo wangu bure, na kunawa mikono yangu bila hatia. Kwa maana mchana kutwa nimepigwa, na kuadibiwa kila asubuhi. Nikisema, Nitasema hivi; tazama, ningekosea kizazi cha watoto wako. Nilipofikiria kujua hili, ilikuwa chungu sana kwangu; Mpaka nilipoingia katika patakatifu pa Mungu; ndipo nikaelewa mwisho wao. Hakika uliwaweka mahali penye utelezi; Uliwatupa chini waangamie. Jinsi wanavyofanywa ukiwa, kama kwa muda mfupi! wameangamizwa kabisa na vitisho. Kama ndoto mtu anapoamka; ndivyo, Ee Bwana, utakapoamka, utaidharau sanamu yao. Kwa hivyo moyo wangu ulihuzunika, na nilichomwa katika figo zangu. Kwa hivyo nilikuwa mpumbavu, na mjinga: nilikuwa kama mnyama mbele yako. Hata hivyo, mimi nipo pamoja nawe daima: umenishika kwa mkono wangu wa kuume. Utaniongoza kwa shauri lako, na baadaye kunipokea kwa utukufu. Ni nani niliye naye mbinguni ila wewe? wala hapana duniani ninaye mtamani ila Wewe. Mwili wangu na moyo wangu hupungukiwa; Bali Mungu ni nguvu za moyo wangu, Na fungu langu milele. Kwa maana, tazama, walio mbali nawe wataangamia; umewaaangamiza wote waendao uasherati kutoka kwako. Lakini ni vizuri kwangu kumkaribia Mungu; Nimeweka tumaini langu kwa Bwana Mungu, ili nitangaze kazi zako zote.

## Zaburi 112

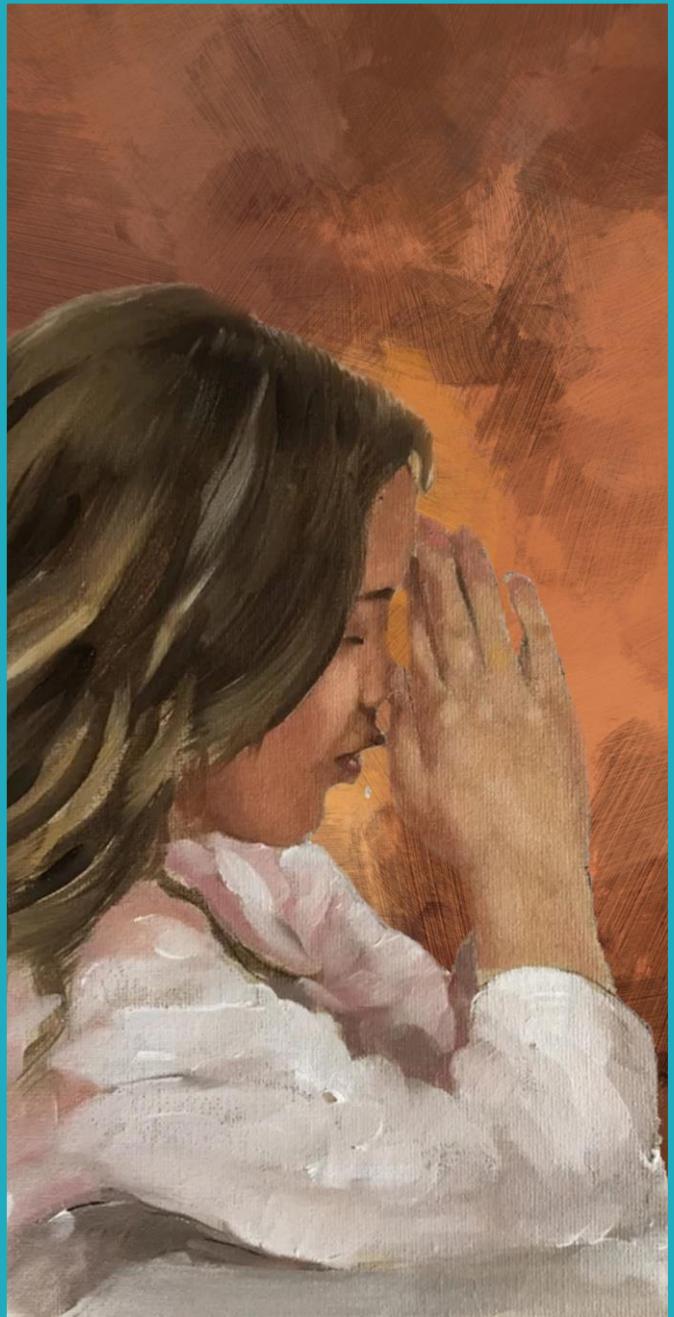
Wimbo huu unaelezea baraka za kumcha Bwana (Zab. 112:1). Kuna baraka 16 kwa wenye haki (Zab. 112:2-9). Uchunguzi wa makini wa baraka hizi utaonyesha kwamba kumcha Bwana ni kutamani kufikia mafanikio ya juu zaidi ya kiroho katika maisha yetu ya kila siku. Mtunga-zaburi anamalizia kwa maelezo mafupi ya hatima mbaya ya waovu, ikilinganishwa na wenye haki.

“Msifuni BWANA. Heri mtu amchaye Bwana, Apendezwaye sana na amri zake. Uzao wake utakuwa hodari duniani; Kizazi cha wanyofu kitabarikiwa. Utajiri na utajiri vimo nyumbani mwake; Na haki yake hudumu milele. Kwa wanyofu nuru inawatokea gizani; Yeye ni mwenye neema, amejaa huruma, na mwenye haki. Mtu mwema huonyesha upendeleo, na kukopesha; ataongoza mambo yake kwa busara. Hakika hatatikiswa milele; Mwenye haki atakumbukwa milele. Hataogopa habari mbaya; moyo wake umesimama, unamtumaini BWANA. Moyo wake umethibitishwa, hataogopa, mpaka atakapoona tamaa yake juu ya adui zake. Amewatawanya, amewapa maskini; Haki yake inadumu milele; Pembe yake itainuliwa kwa heshma. Waovu wataona, na kuhuzunika; atasaga meno yake, na kuyeyuka; tamaa ya waovu itapotea.”



## Zaburi 119

Zaburi ndefu zaidi katika Zaburi inahusu Torati (Sheria), ambayo inajumuisha zaidi ya kanuni za Musa. Torati inahusu mwili wa Maandiko. Inabadilisha maisha ya wale ambao wanaelewa mafundisho ya Neno la Mungu.



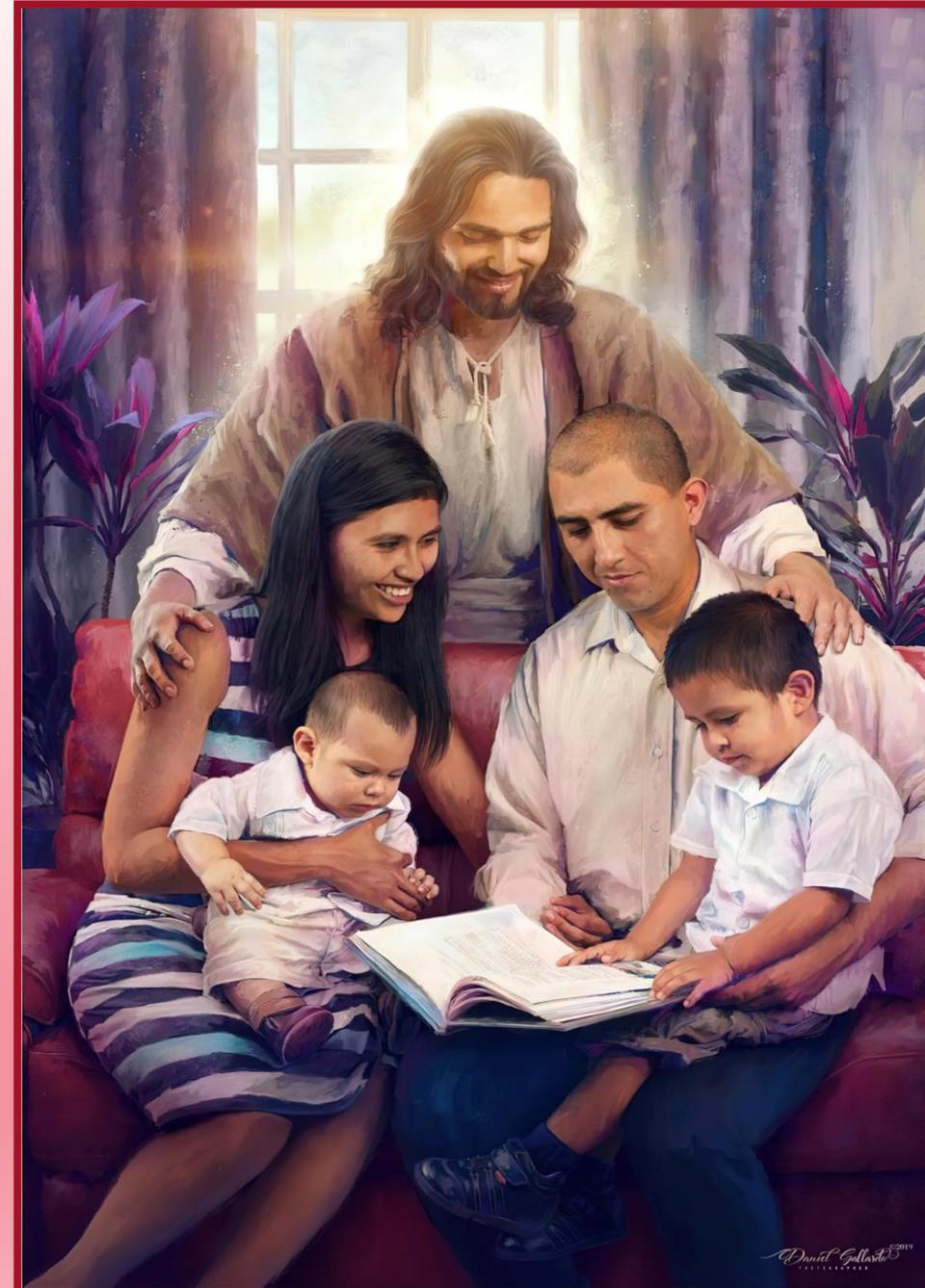
*" Aleph . Heri walio wakamilifu katika njia yao, wale waendao katika sheria ya Bwana. Heri wale wazishikao shuhuda zake, Na kwa moyo yao yote humtafuta; Kwa maana wale waendao katika njia zao hawafanyi uovu. Uliamuru kwamba amri zako zilindwe kwa karibu. Laiti njia zangu zingeamriwa kuzishika amri zako! Hapo sitaaibika wakati nitatii amri zako zote. Nitakusifu kwa haki ya moyo nitakapojifunza hukumu zako za haki. Nitazishika amri zako; usiniache kabisa.*

*Beth . Kijana atasafisha njia yake na nini? Kwa kutimiza neno lako. Kwa moyo wangu wote nimekutafuta; usiniache nipotee mbali na amri zako. Nimeweka maneno yako moyoni mwangu, ili nisikutendee dhambi. Umebarikiwa, Ee Bwana; unifundishe amri zako. Kwa midomo yangu nimesema hukumu zote za kinywa chako. Njiani nimefurahia shuhuda zako kuliko utajiri wote. Nitazitafakari amri zako; Nitazifikiria njia zako. Nitazifurahia amri zako; "Sitayasahau maneno yako."*

## Zaburi 127

Katika mistari mitano tu, zaburi hii inazingatia baraka ambazo Bwana hunyesha nyumbani na watoto wa wale wanaomtegemea Muumba. Labda kwa sababu hii, kuimba huchukuliwa kama usemi wa sapiential. Hekima inapaswa kuwa msingi ambao hazina ya thamani zaidi tuliyonayo inategemea: familia yetu.

"Bwana asipoijenga nyumba, watafanya kazi bure waijengao; BWANA asipoulinda mji, mlinzi huamka bure. Haifai kwako kuamka mapema, kuketi mapema, kula mkate wa huzuni; kwa maana ndivyo anavyompa mpendwa wake usingizi. Tazama, watoto ni urithi wa BWANA; Na tunda la tumbo ni thawabu yake. Kama mishale mikononi mwa shujaa; Ndivyo walivyo watoto wa ujana. Heri mtu aliyejaa pishi lake; Hawataaibika, lakini watasema na adui langoni."



## Zaburi 128

Mistari sita ya zaburi hii fupi imeainishwa kati ya maandishi ya fasihi ya hekima kwa sababu inarejelea ustawi wa Mungu katika nyumba ya kila mtu "anayemcha Bwana" (Zab. 128:1, 4).



"Heri kila mtu amchaye BWANA, Aendaye katika njia zake. Kwa maana utakula taabu ya mikono yako; utakuwa heri, nawe utakuwa heri. Mke wako atakuwa kama mzabibu uzaao kando ya nyumba yako; watoto wako kama mimea ya mizeituni kuizunguka meza yako. Tazama, ndivyo atakavyobarikiwa mtu amchaye BWANA. BWANA atakubariki kutoka Sayuni; nawe utaona mema ya Yerusalem siku zote za maisha yako. Naam, utawaona wana wa watoto wako, na amani juu ya Israeli."

## Zaburi 133

Wengine wanaweza kutilia shaka ujumuishaji wa zaburi hii katika fasihi ya hekima ya Maandiko. Lakini usemi "acha ndugu wakae pamoja kwa umoja" (Zab. 133:1) inaingiza mstari huo na sifa hiyo ya hekima ya kibiblia ambayo hadi sasa tumeitambua kama sifa ya kipekee ya fasihi ya hekima. Kujazwa na roho hii ya udugu ni matakwa ya Mwenyezi kwa ajili yetu kama wafuasi wake. Umoja huo ni ushahidi halisi wa maisha ya Kikristo.



"Tazama, jinsi ilivyo vema, na kupendeza, Ndugu wakae pamoja kwa umoja! Ni kama marhamu ya thamani kichwani, iliyotiririka juu ya ndevu, naam, ndevu za Haruni; iliyoshuka mpaka pindo za mavazi yake; kama umande wa Hermoni, na kama umande ulioshuka juu ya milima ya Sayuni; kwa maana huko BWANA aliamuru baraka, naam, uzima wa milele."

